

Elfizetési árak:

Évesz. évre 8.
Fél évre 4.
Negyed évre 2.50
Egyes példány ára
20 fillér.

Megjelenik vasárnap.

DÉLSOMOGY

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség:

Rákóczi-utca 10. szám.

Kiadóhivatal:

Városház-épület.

Kéziratot nem adunk
vissza. -- Nyílt-tér
post. sora 40 fillér.

Bizni és várni...

A két év előtt kitört gazdasági válság még nem múlt el, amikor a háború kitörése következtében beállott ipari és kereskedelmi pangás csak fokozta a nép nyomorát — azt ami még az előző válságból fennállott.

Ennek oka természetesen egyfelől az, hogy a mozgósítás a java munkaerőt elszólitotta a munka eszközök mellől. A munka pedig nem ódázható el, pláne a földművelésben, úgy mint némely iparágban — mivel a mezőgazdasági munka időhöz van kötve, amit csak ebben az időben lehet elvégezni. Sem előbb sem utóbb! Hogy a felesleges ipari erőket a mezőgazdaságban sikeresen lehetne alkalmazni s így a két ellentétet kiegyenlíteni, erre megint kevés a remény, mivel a mezőgazdasági munka, ha nincs is bizonyos meghatározott szakértelemhez kötve mint az ipari, mégis természeténél fogva elvégezhetetlen olyan ipari munkások által akik abban soha nem foglalkoztak. — Csakis azok az ipari munkások jöhethének itt számításba, akik valamikor legalább dolgoztak már a mezőgazdaságban. Így ezekkel és a mezőgazdaságban visszamaradt erőknél az egyesítésével a szükséges mezőgazdasági munkák majd csak valahogy elvégeztetnek. Az iparban azonban tenni kellene valamit, hogy azok a családok kiknek fenn tartóit, dacára annak, hogy nem katonák és sohasem voltak, vagy már tul estek a soron és behivatlak, mint például mészárosok, pékek stb. úgy hogy egy sem maradt itthon sok helyen, hát ezekkel mit teszünk? Szerintünk valami uton módon valamit ki kellene eszelni, hogy még ezek is, ne legyenek a társadalom és az állam jótékony áldozatkésztségére utalva.

Sajnos, hogy a bekövetkezett háború mindent megbénít és sok existenciát tesz tönkre, amit sok helyen alig, vagy semmiképp sem lehet megakadályozni.

Tehát mit tegyünk mi, itthon maradtak, ezekben a nehéz napokban? — Tőlünk telhetőleg, fogjunk össze és dolgozzunk. Bizzunk és reméljünk. Gondoljuk meg, hogy hozzánk képest mily nehéz a soruk azoknak a derék

katonáknak ott a határon, kik felé véres, nehéz napok pirosuló hajnalai integetnek e komoly órákban. S napnap után már mióta hull az ágyuk, gépfegyverek rettenetes jégverése s véres fiaink százával jönnek a tűzből.

Igaz, hogy könnyes szemmel nézzük őket, de azért kemény daccal kell állani a magyarságnak ezekben a válságos időkben és nem szabad csüggednünk. Be kell várnunk nyugodtan a fejleményeket és azt az időt, amidőn Európa hóhériját a cárizmust, mely rettenetes borzalmaival fenyegette a világot, hadseregünk tönkre veri és visszadobja Szibéria hómezőire ahonnét előbujt.

E nagy és megbecsülhetetlen cselekedet vérbe és szenvedésbe és áldozatba kerül de minden áldozatot megér, mert csak a cárizmus halála árán kezdődhet az új emberiélet egész Európában.

S ha azok a fegyverek melyek a megbomlott franciát és a cárizmus hatalmát ledöntik, akkor megszüntetnek minden zsarnokságot a föld kerekességén.

Legújabb hiteles távirataink a következők:

A lengyelek hódoló távirata királyunkhoz.

Bécsből jelentik: Zgorszky, az urak háza tagja, a bécsi lengyel-bizottság elnöke, a lengyel legionárusok első századának a harctérre indulása alkalmából Őfelségéhez hódoló táviratot intézett, melyre Őfelsége katonai iróda-jából a következő távirat érkezett Zgorszkyhoz: „Ő Császári és Apostoli kir. Felsége a lengyel legionárusok első századának a harctérre indulása alkalmából kifejezett lojalitást kegyesen köszönettel tudomásul venni méltóztatott. Bolfars.“

A trónörökös a harctéren.

Budapestre jelentették a főhadiszállásról, hogy Frigyes kir. herceg, a hadsereg főparancsnoka, vezérkari főnökével Conrád báró gyalogsági tábornokkal, továbbá Károly Ferenc József kir. herceg trónörökös is a csatatéren

időzött. A fővárosi lapok haditudósítóit ez alkalommal riadó hívta össze és hivatalosan felhatalmazták a hadisajtószállás tagjait annak közlésére, hogy támadásunk kedvező kilátással folyik. A haditudósítók jelentése szerint az ifju trónörökös, aki tegnap átesett a tűzkeresztségen, jelenlétével nagyszerű érzéseket öntött támadó csapatainkba.

A román kulturliga agitációja.

Budapestről jelentik: A román kulturliga körlevelet intézett vidéki fiókjaihoz, melyben kéri őket, hassanak oda, hogy az egész román közönség hiven kövesse a király által megállapított irányt, mert minden elhajlás e jól megfontolt iránytól Romániára nézve végzetessé válhatnék. A nagyszebeni érsekség hivatalos lapja a „Telegraful Romanul“ közli e körlevél tartalmát és hozzátűzi azt, hogy e lépése a kulturligának, a mely a legnemzetibb irányt képviseli Romániában és az erdélyi románokkal szoros összeköttetésben áll, nagy jelentőséggel bír és cáfolata az állítólagos ruszofil áramlatnak, a melyet sokan Romániának tulajdonítanak.

Felhívás, önként jelentkezésre!

Budapestről jelentik: Krobotin hadügyminiszter felhívást intézett a monarchia ifjuságához, hogy vegyék ki részüket a mai súlyos idők hazafias kötelezettségeiből és jelentkezzenek minél számosabban önkéntes katonai szolgálatra. E felhívást a budapesti kir. egyetem rektora, Lenhoschek egyetemi tanár a következő lelkes szavakkal hozza az egyetemi ifjuság tudomására: „Kedves fiaim! Nagy idők, nagy célok, nagy áldozatokat követelnek. Lépjetek dicső őseink nyomába, akik számtalanszor tanujelét adták annak, hogy készek életüket és vérüket feláldozni a királyért és hazáért.“ A jelentkezések a budapesti kir. egyetem rektori hivatalában történnek.

XV. Benedek római pápa békeakciója.

Rómából jelentik szept. 12-én: A pápának a béke érdekében tett felhívása a szentszék két akciójának előfutárja volt. Az egyik encyklika, melyet a pápa a világ összes püspökeihez intéz és a mely főként a béke kérdésével foglalkozik, a másik a pápa által rögtön megindított iniciatíva, a melynek keresztülvitele a különböző kormányoknál már megkezdődött és a mely a harcok megszüntetését és egy békekonferencia vagy békebiróság alakítását indítványozza. A Tribuna állítólag arról is értesül, hogy a pápa a távozó bíborosokat a bucsuaudienciájukon azzal a misszióval bizta meg, hogy kormányuknál készítsék elő a talajt és tegyenek erről jelentést. Közben a pápai diplomácia Ausztriában, Magyarországon, Bajorországban és Belgiumban hasonló értelemben működik. Nincs kizárva, hogy a newyorki pápai delegátus is megbízást kapott Wilson elnöknel teendő lépésről a választott bíróság kérdésében.

Az oroszok elleni harcról.

Budapestről jelentik: A főhadiszállásról jelentik, hogy Lembergél a csata tovább folyik és támadásunk lassankint tért hódít.

Berlinbe jelenti a német nagyvezérkar: Hindenburg tábornok, a keleti hadsereggel megverte az orosz hadsereget még Poroszország területén tartózkodó balszárnyát és ezzel utat nyitott csapatai részére az ellenséges haderők hátába. Az ellenség föladata a harcot és teljes visszavonulásban van. A keleti hadsereg északkeleti irányban a Nyemen felé üldözi az ellenséget. Stein főhadiszállásmester.

A berlini Wolf-ügynökség jelenti: A nagyvezérkar közli, hogy a 22-ik (finországi) hadtest kísérletet tett arra, hogy Lyck felől beavatkozzék a kelet-poroszországi harcokba, de Lyck mellett vereséget szenvedett.

Ütközetek Páris előtt.

Berlinből jelentik: A „Wossische Zeitung“ kapja a hírt Rotterdamból, hogy a német lovasság már bevonult a Szajna mellett fekvő Troyesba.

A szerb betörések.

Budapestről jelentik: A déli hadszíntérről érkező jelentések arra mutatnak, hogy mialatt mi a Drinán átkeltünk, a szerb hadsereg egyes részei a Szerémség egyes pontjain betörték, a hol a támadás elhárítása megindult. Höfer vezérőrnagy.

Aggodalomra nincs ok.

Budapestről jelentik: A Budapesti Tudósítót illetékes helyen a következő közlésére hatalmazták fel: A déli határon pár napja megkezdett csatá-

rozások még nem értek véget. Egyes szerb csapatok átlépték a határt, ami nagy nyugtalanságot okozott az illető vidék határszéli lakossága körében. A hadműveletek mai stadiumában semmiféle részletes tudósítás nem adható. hangsúlyozva azonban, hogy az egész akciónak nagy jelentősége nincs és aggodalomra nincs semmi ok. (M. S.)

Az angol flotta tehetetlensége.

Londonból jelentik Berlinen át: A Daily Telegraph közli, hogy 5 német cirkáló az Atlanti oceánon folytatja azt a munkáját, a mely brit kereskedelmi hajó elsüllyesztésére irányul. A német gyors cirkálók nagy sikerrel dolgoznak, bár huszonnégy angol cirkáló és ezenfelül számos francia hajó üldözi őket. Mindez mutatja a gyorsaság nagy értékét. Sok esztendőn át Németország gyorscirkálókat épített és kilenc ilyen cirkálója van. A mióta a brit tengerészei hivatalnak takarékoskodnia kellett, hogy a parlamenti többséget kielégítse, azóta az admirálisnak régi hajókkal kellett beérnie.

Berlinből jelenti a Wolf-ügynökség: Minden jel arra mutat, hogy Anglia közvéleménye mind erélyesebben követeli az angol flotta erőteljes akcióját, hogy az északi tengeren az aknaveszélyt kiküszöbölni lehessen.

A német-francia harctér.

Berlinből jelentik: A nagyvezérkar közlései szerint a német trónörökös hadseregével a Verduntól délnyugatra fekvő megerősített ellenséges hadállást elfoglalta. A hadsereg egyes részei megtámadták a Verduntól délre eső zárerődöket. Az erődöket tegnap óta nehéz tüzérség ágyuzza.

A francia-angol csapatok megsértik a nemzetközi egyezményt.

Berlinbe jelentették a német főhadiszállásról, hogy a német csapatok folytonosan találják az elfogott franciáknál és angoloknál dum-dum lövegeket új csomagolásban, úgy amint azokat a hadvezetőség a katonaságnak szállította. A genfi konvenciónak ez a tudatos durva megsértése kultúrèpek részéről nem üthető eléggélesen. Franciaország és Anglia eljárása végül is kényszeríteni fogja Németországot, hogy ellenfelei barbár hadviselésére hasonló eszközökkel válaszoljon. — Ez alkalmával közli a berlini „Norddeutsche Allg. Zeitung“ Vilmos császárnak Wilson amerikai elnökhöz intézett táviratát, amely beszámol arról, hogy a franciák és az angolok dum-dum lövegeket használnak és a belga lakosság mindenféle megtámadja a német csapatokat, orvosokat és sebesülteket és hogy ezért kénytelenek voltak több helységet elpusztítani, így Löwen városát is.

Németország hadifoglyai.

Berlinből jelenti a Wolf-ügynökség: A nagyvezérkar közlése szerint szept. 11-ig Németországban kerekaszámban 220.000 hadifoglyot helyeztek el a különböző foglyotáborokban. A foglyok a következőképp oszlanak meg: Franciák 1686 tiszt, 85.700 közember, oroszok 1830 tiszt, 91.400 közember, belgák 740 tiszt, 30.200 közember, angolok 160 tiszt, 2350 közember. A fogoly tisztek közt van 2 francia tábornok, 2 vezénylő orosz és és 13 más tábornok, azonkívül Lütlich parancsnoka.

Vesztesség kimutatás

a mi vidékünket érdeklő 44-ik gyalogezredbeli elesett és megsebesült katonáinkról:

Bogyay Ernő hadapród, Igal, (meghalt). Antal József gyalogos, Hárságy, (1892. sebesült), Aracs Imre póttartalékos, S.-Hatvan, (1890. sebesült), Balog Jenő, Gy.-Mellék, (sebesült), Berta István szakaszvezető, Szörény, (sebesült), Borbás Lukács káplán, Szentborbás, (sebesült), Boros György, Kastélyosdombó, (sebesült), Braskó János másodtrombitás, Hobol, (sebesült), Fodor Sándor gyalogos, Becefa (sebesült), Fodor Sándor tizedes Becefa, (sebesült), Gelencsér János I., Patosfa, (sebesült), Gelencsér József tartalékos, Bécz, (meghalt), Görander Sándor gyalogos, Drávafok, (sebesült), Győr József őrvezető, Szöréay, (sebesült), Csok István gyalogos, Barcs, (sebesült), Domján József őrvezető, Somogyszentlászló, (meghalt), Hábián István gyalogos, Szigetvár, (sebesült), Hegedüs Andor gyalogos, Simonfa, (sebesült), Hencsi Ferenc szakaszvezető, Barcs, (sebesült), Hornung Mátyás gyalogos, Almamellék

— **Katona levél a szerkesztőhöz.** Egy régi hű előfizetőnk ifj. Vukó János istvándi-i lakos, aki jelenleg mint népfelkelő szolgál a 19-ik népfelkelő gyalogezrednél Sarajevóból az alábbi szövegű tábori postai levelező lapot küldte szerkesztőnknek:

Sarajevó, 1914 szept. 5.

Kedves Bárvarth Ur!

Tisztelettel értesitem, hogy itt vagyok, Sarajevóban. Most ép őrségen vagyok, két óráig a trónörökös párt gyilkosai czellájában előttem sétálgattam.

Hogy van mindig? Mi újság? Kérem írjon pár sort kedves szerkesztő ur, hadd olvashassak, kedves hazámból, esetleg küldjön pár számot a „Delsomogy“-ból.

üdvözli híve

Ifj. Vukó János.

Természetesen szerkesztőnk válaszol Vukó barátunk levelére és kívánságát szívesen teljesíti.

— **Negyedmillió a somogyi hadbavonultak családjainak.** A hadbavonult tartalékosok és népfelkelők hátramaradt családtagjai részére szóló államsegély kiosztását, mely közel 30 ezer koronára rugott, a kaposvári pénzügyigazgatóság útján megkezdték a megye területén is. Egy napra kifizettek 7641·17 koronát, mely járásokonként így oszlott meg: csurgói járás 484·05 kor., igah 687·39 kor., kaposvári 1682·77 kor., lengyeltóti-i 702·37 kor., marcali-i 867·43 kor., nagyatádi 860·14 kor., szigetvári 987·06 kor., tabi 1369·96 korona. Somogy-megye területén tehát havonként 229·235·10 koronát kell a hadbavonultak családtagjainak a felsegélyezésére fordítani.

— **Mennyi adó folyt be?** A pénzügyigazgató a közigazgatási bizottság e heti ülésén számolt be a július és augusztus hónapokban befolyt adójövedelméről. E szerint július hónapban 98694 korona egyenesadó folyt be, tehát 14889 koronával kevesebb mint a múlt év hasonló szakában. Augusztusban 425·267 korona egyenesadó folyt be, vagyis 250·685 koronával kevesebb, mint a múlt év augusztus havában.

A szigeti hősök emléke.

Lapunk múlt számában megírtuk, hogy a képviselőtestület az előjáróság indítványára azt határozta, hogy tekintettel a háborus időkre, ez évben a szokásos módon, nem ünnepli meg városunk a szigetvári hősök emléknapiját szeptember 6-án.

Erre mi lapunk hasábjain felemlítettük és megmondtuk, hogy ez nem helyén való dolog. Sőt ép most kell megünnepelni a hősök emlékét, amidőn példaadasként állíthatjuk a nép elé a szigetvári Leonidást hősré Zrínyi Miklós és hajnok társai esetét és önfeláldozásukat a hazáért. Mert amely nép nem becsüli meg nagyjait és hősi őseit, jobb sorsot nem érdemel.

Szavunk, mint örömmel és elismeréssel konstatáljuk, nem volt a pusztában elhangzó szó. — Az előjáróság megértette és corrigálta a hibát, amit a közönség is megnyugvással és megelégedéssel fogadott.

Ugyanis az utolsó napon történt az intézkedés, és ünnepeltünk a szokásos módon.

Szeptember 6-án este a 8 órai harangszó után megdördültek a vár fokán a mozsarak. A Zrínyi emlékszóbor, előtt a zenekar hazafias darabokat játszott s a Dalosegylet megfogyatkozott tagjai Kozáry Ede vezetése mellett mindnyájunk öröme és teljes megelégedésére hazafias dalokat adott elő.

Ezután Fehérváry Ferenc káplán lépett a Magyar Porosz zászlókkal fölékesített városháza erkélyére és a nagyszámban is összegyűlt közönség előtt mondta el hatásos és magasröptű ünnepi beszédét. Ezután a zenekar játszott.

Majd lapunk szerkesztője Bárvarth Gyula követte az ünnepi szónokot és ismertetőn a történelemből Szigetvár ostromát és Zrínyi hősi halálát, kapcsolatba hozván miként az előtte szóló a múlt eseményeivel a jelent, mondott rövid hazafias beszédet, amely után a kivilágított emlék szobortól a zenekar hangjai mellett a közönség szétoszlott.

Másnap délelőtt 9 óra után a plebánia templomban Herger József esperes plebános mondott repuiemet a hősi halált halt szigeti martirokért. Majd Sebestyén Ferenc káplán tartalmas és igazán meglepő hasonlatokban gazdag egyházi szónoklatot tartott.

A fellobogózt városban déli 12 órakor 12 mozsár lövés jelezte az ünnepség befejeztét.

Rendelet a katonacélokra átvett lovak tárgyában.

Budapestről jelentik: A magyar kormány most kiadott 6754. sz. rendelete a katonai célokra átvett lovakért, szállító eszközökért és egyéb ingóságokért a hadbavonult igényjogosultak részére járó kárpótlás összegének kifizetése tárgyában a következőket tartalmazza: Ha az 1912. évi 50. és 51. törvények értelmében a katonai igazgatás részére átvett lovakért, szállító eszközökért és egyéb ingóságokért kárpótlásul kiutalt összegről kiállított postatakarékpénztári fizetési utalványt magának az igényjogosultnak, illetőleg törvényes képviselőinek kezéhez azért nem lehet kézbesíteni, mert hadiszolgálat teljesítése végett távol van és a pénz felvételére, vagy a fizetési utalvány átvételére jogosult meghatalmazottjuk nincsen, — a fizetési utalványt, amennyiben annak összege meghaladja azt az összeget, melyet a címzett háznépe tagjainak kezéhez is szabályszerint ki lehet fizetni, — az igényjogosult részére járó összeget a vele közös háztartásban élő törvényes feleségének, szülőjének, vagy felnőtt törvényes gyermekének kezéhez is lehet kézbesíteni, vagy kifizetni, feltéve azonban, hogy ezek vezetik az igényjogosultnak gazdaságát, vagy üzletét és ha az igényjogosult vagy törvényes képviselője tiltakozását, vagy ellenkező intézkedését a postánál előzetesen be nem jelentette.

Felelős szerkesztő: BÁRVÁRTH GYULA.

Tanoncnak

felvétetik egy 14. életévét beöltött, legalább két középiskolát végzett, jó családból való fiú a Szigetvári Könyvnyomda Részv.-társaságnál.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakeresk. jelentése szerint

Árak 50 kilogrammonként értendők.

Szigetvár, 1914. szeptember 11-én.

Buza	—	K 14.80	15.—
Rozs	—	„ 9.50	9.60
Árpa	—	„ 8.—	8.20
Zab	—	„ 8.80	9.—
Tengeri	—	„ 8.—	—
Tengeri augusztusi	—	—	—
Bükköny	—	—	—
Bab	—	15.—	—
Tökmag	—	—	—

Háboruba

való bevonulás következtében szükségesnek tartjuk tudatni a szigetvári és környékbeli t. közönséggel, hogy az eddig is jó hírnévnek örvendő

kádár-üzletünket

minden fönnakadás nélkül tovább vezetjük és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy t. vevőinket minden időben kiszolgálhatjuk. Kész árukból állandó raktárunk van, valamint megrendeléseket azonnal és pontosan készítünk el. — A t. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

HARTWICH JÁNOS

kádár-üzlete

Szigetvár, Kossuth Ferenc-utca.

Steckenpferd- liliomtejszappan

Bergmann & Co cégtől Tetschen a Elbe egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepülő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok **legnagyobb** kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! — Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb.

Hasonlóképen kitérő Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

FOG

huzást
tömést
kezelést
ápolást

== teljesen fájdalom nélkül végez ==

Fodor L. Lajos

vizsgázott fogtechnikus

Kaposvár, Korona-utca 10. sz.

58431. sz. m. kir. szabadalom. Az eltörhetetlen, egy darabból öntött kézi faragású aranyhidak, fogak, koronák, csapfogak stb. Magyarországon egyedül jogositott készítője.

Kétféltízes működésről több hatóságt hivatalos elismerőokmány.